Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2025/3167

20.6.2025.

par Turcijas mēru arestu un uzbrukumu vietējai demokrātijai Turcijā

(C/2025/3167)

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK),

tā kā:

A) 2025. gada 19. martā kopā ar vairāk nekā simts Turcijas vietējām amatpersonām un iedzīvotājiem tika arestēts Stambulas mērs *Ekrem İmamoğlu*, un Stambulas prokurors ir apstiprinājis pret viņu izvirzītās apsūdzības, pēc kurām viņš 2025. gada 23. martā tika atstādināts no amata;

B) Stambulas mēra un Turcijas Pašvaldību savienības priekšsēdētāja *Ekrem İmamoğlu* vadību daudzi saista ar centieniem veidot nākotnes Turciju, kas būtu balstīta uz plurālismu, taisnīgumu, cilvēktiesību un pamatbrīvību respektēšanu;

C) Tas, ka vienlaicīgi tika anulēts *E. İmamoğlu* piešķirtais universitātes diploms (diploms ir obligāta prasība prezidenta amata kandidātiem) un tika veikts viņa arests saistībā ar apsūdzībām korupcijā un terorismā, skaidri liecina par viņa lietas politizāciju;

D) *E. İmamoğlu* arests ir turpinājums pašreizējai opozīcijas mēru arestu un atlaišanas tendencei, tai skaitā 14 ievēlēto mēru aizstāšanai ar valsts ieceltiem pilnvarniekiem pēc 2023. gada martā notikušajām pašvaldību vēlēšanām;

E) Nosodījumu šādai opozīcijas mēru atlaišanas praksei, kas nav savienojama ar vietējo demokrātiju, vairākos atzinumos ir paudusi Reģionu Komiteja, kā arī Eiropas Komisija, Eiropas Parlaments, Vietējo un reģionālo pašvaldību kongress un Eiropas Padomes Venēcijas komisija;

F) ANO īpašais referents un Venēcijas komisija norādījusi, ka Turcija ir sistemātiski ļaunprātīgi izmantojusi pretterorisma likumus, lai vērstos pret ievēlētām amatpersonām, opozīcijas politiķiem un cilvēktiesību aizstāvjiem;

G) No Turcijas kā ES kandidātvalsts tiek sagaidīts, ka tā ievēros visaugstākos demokrātijas un tiesiskuma standartus. Vietējā demokrātija un efektīva daudzlīmeņu pārvaldība neatkarīgi no politiskās piederības ir šo standartu pamatelements.

1. Stingri nosoda vietējo opozīcijas līderu, tostarp Stambulas mēra *Ekrem İmamoğlu*, arestu un aizturēšanu. Tas ir smags demokrātijas noteikumu pārkāpums un klaja vēlētāju gribas ignorēšana. Sistemātiska vēršanās pret opozīcijas politiķiem apdraud demokrātiskas sabiedrības pamatus.

2. Mudina Turcijas iestādes nekavējoties atbrīvot Stambulas mēru un citus opozīcijas politiķus, kas aizturēti politisku iemeslu dēļ, un aicina iestādes izbeigt visas politiski motivētās kriminālvajāšanas un nevajadzīgu spiedienu uz vietējām iestādēm. Tiesu iestāžu taisnīguma un objektivitātes nodrošināšana ir būtiska, lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos demokrātijas institūcijām.

3. Solidarizējas ar visiem vietējiem līderiem, kas saskaras ar nepamatotu spiedienu un vajāšanu. Atzīst viņu izšķirošo lomu vēlētāju demokrātiskās gribas pārstāvēšanā un uzsver nepieciešamību aizsargāt viņu neatkarību. Izsaka atbalstu Stambulas iedzīvotājiem un visiem tiem Turcijas pilsoņiem, kuri apņēmušies rūpēties par vietējās demokrātijas nākotni, par ko liecina ļoti augstā vēlētāju aktivitāte pašvaldību vēlēšanās.

4. Pauž atbalstu Turcijas iedzīvotājiem, kuri piedalās demonstrācijās par demokrātiju, un uzsver, cik svarīga ir tādas pamatbrīvības kā pulcēšanās brīvība un vārda brīvība. Mudina valsts iestādes pārtraukt visu veidu represijas pret demonstrantiem un žurnālistiem.

5. Norāda, ka šie aresti un citi centrālās valdības mēģinājumi ierobežot opozīcijas pašvaldību varu un resursus atstāju kaitīgu ietekmi uz vietējās pārvaldības kvalitāti, pārredzamību un pienākumiem. Pašvaldību iestāžu vājināšana negatīvi ietekmē miljoniem iedzīvotāju ikdienas dzīvi Turcijā.

6. Atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta rezolūcijā par nesen notikušo mēru atlaišanu un arestiem Turcijā (2025/2546(RSP)) ([1]) pausto aicinājumu Eiropas Komisijas Augstajai pārstāvei/priekšsēdētājas vietniecei noteikt ierobežojošus pasākumus pret Turcijas amatpersonām, kas uzņemas pilnvarnieka pienākumus, un tiem, kuri viņus ieceļ; mudina Eiropas Komisijas Augsto pārstāvi/priekšsēdētājas vietnieci apsvērt iespēju noteikt ierobežojušus pasākumus saskaņā ar ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu.

7. Atbalsta prasības, kas paustas Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa 2025. gada 27. marta deklarācijā par tematu *"Mēru atlaišana Turcijā"*.

8. Mudina Eiropas Komisiju un Padomi apsvērt vēl citus pasākumus saistībā ar Turcijas pievienošanās procesu, ņemot vērā to, ka Turcijas valdība pašlaik neievēro būtiskus kritērijus dalībai Eiropas Savienībā. Uzsver: ja arī turpmāk netiks ievērotas pamattiesības, būtu jāpārskata Turcijas dalība ES finanšu un institucionālajās programmās.

9. Eiropas Reģionu komitejas delegācija dosies uz Turciju un apmeklēs apcietināto Stambulas mēru Ekrem İmamoğlu, tādā veidā konkrēti paužot Komitejas solidaritāti un atbalstu visām apcietinātajām Turcijas vietējām amatpersonām.

10. Atkārtoti apstiprina apņemšanos veicināt un aizsargāt vietējo demokrātiju Turcijā, kas ir ES stratēģiskais partneris un ES kandidātvalsts; apņemas turpināt sadarbību ar demokrātiski ievēlētiem vietējiem līderiem Turcijā, izmantojot darba grupu sadarbībai ar Turciju, lai nodrošinātu, ka vietējā līmenī tiek ievēroti un atbalstīti demokrātijas principi.

11. Uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo steidzamo rezolūciju Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam, Eiropas Komisijas Augstajai pārstāvei/priekšsēdētāja vietniecei, ES Padomes prezidentvalstīm Ungārijai, Polijai un Dānijai un Turcijas iestādēm, kā arī nodrošināt rezolūcijas tulkojumu turku valodā.

Briselē, 2025. gada 3. aprīlī

Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētāja
Kata TÜTTŐ

([1]) https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/2546(RSP).